

delkeleti oldalán, a ná-realisoklához is közel, erős épületű ház, Bővebb felvilágosítást apunk kiadóhivatala. 3-3.

Női ingeket... Női FEHÉRNEMŰKNEK... LEGOLCSÓBB SZALMITÁSA... Nemcsak kolera ellen, hanem mindig ajánlható!

Tényleg tiszta borkivonat... KAPHATÓ: csak a legfinomabb Fűszer- és csemege-üzletekben. Gyógyszer-tárakban és gyógyfű-kereskedésekben. Fiume

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Előfizetési árak: helyben, vagy postán küldve: Egész évre 10 frt - kr. Félévre 5 - 50. Negyedévre 2 - 50. Egy óra 1 - 50. Egyes szám 4 kr. Alap szellemi részét illető minden közönség a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő. Előfizethető helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatti.)

Hirdetési díj: Négy hasábos petit sorért 85 kr. Nagyobb terjedelmű s többzori hirdetések alkalmán jutányos áron vételnek fel. Bélyeg díj minden külön beutaltatást 30 kr. Hirdetést vagy reklámtól magában foglaló nyjónság sora 50 kr. Nyiltéri közlemények minden petit sora 50 krajczár. Hirdetéseket felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.) Kéziratok nem adatsnak vissza.

Fölhívás előfizetésre.

A »DEBRECZEN« XXV-ik évfolyamának első negyedére, mely január hóval kezdődik, előfizetést nyitunk. Bizalommal kérjük tehát t. előfizetőinket előfizetéseik megújítására, valamint mindazokat, kik hátralékban vannak, hátralékaik kiegyenlítésére.

A »DEBRECZEN« előfizetési ára: Egy évre 20 korona. (10 frt - kr.) Fél évre 10 korona. (5 frt - ») Negyedévre 5 korona (2 frt 50 ») Egy óra 2 korona. (1 frt - »)

Tévedések elkerülése végett az előfizetési díjakat e czim alatt kérjük beküldeni: A »Debreczen« kiadóhivatalának, Debreczen. (Nagyuj-utca, 1702. sz.)

A »DEBRECZEN« szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „Gönczy-egylet“ megalakulása előtt.

H. Bőszörmény, decz. 26.

Folyó hó 28-án Debreczenben, Hajdúvármegye háza nagytanácstermében fogja alakuló gyűlését megtartani a Gönczy-egylet. Összesereglenek a megye tanítói, hogy a népnevelés magasatos zászlaja alatt egyesült erővel folytassák azon munkát — részint a tovább képzés így önművelődésszerzés, mint eszköz, részint a népnevelés barátaí, mint közreműködők, segítők és buzdítók által, melynek célja az általános népnevelés s e mellett a magyar nemzetiségje megerősítése és a valódi, ugy alakjában mint bensejében a magyar közérzet ápolása.

Midőn ezen egyesület létesítő bizottsága gyűlését megtartotta, fájt tapasztalunk, hogy a nagy, diszes s tehetségekben, valódi tanítói s nevelői jellemekben oly gazdag debreczeni ref. tanítótestület, mely közel 40 tagból áll, csak 2, mond két taggal volt képviselve. Hittem, reméltem, hogy ez a véletlen műve, fel sem tétéleztem volna, miként elfoglaltság, ferde egyéni nézetnek okszerű következménye.

No ha így van s talán még nem késő, nézzünk szemébe ama nézetnek, lássuk, meg van-e jogosultsága?

Ritka dolog az irodalomban — hanem hírlapíróknál ez is megcsik — hogy

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

A koldus leány meséje.

Ott didergett künn a templom egyik sarkán, Rongy takarta vézna, dermedt tagjait, Csontos kis kezében olvasóját tartván, A mit örökségül neki hagytak itt. S pergeté szemeként olvasója gyöngyét, Hol nagyobb volt néha, megpihenteté, S várta, várta édes, beteg anyja jöttét, Es imája szállt a magas ég felé.

Ott didergett szegény árva koldus lányka A márvány keresztnek legalsó fokán. Kezecskeit kérőn ég felé kitérte: »Egy kis kenyér! — szólt — »höz-e anyám?« »Jössz e már?« s hallatszott fojtott zokogása — »Ugy fázom, és olyan nagyon éhezem...!« És az arra járó sok kifestett dáma, Meg sem állt, csak nézte, s mind tovább megyen!

Es didergett éhen, kezét össze téve, S pergeté tovább az olvasó szemet, S fölfelé szállt csendes, kérő könyörgése: »Adjatok kenyérkét! egy kis kenyér!« És egy kis madárka szállt a kőkeresztre, S mintha értené az árva panasztát, Fölszedett zsákmányát, szájából kiejtve Csicseregve a kis lányra hullatá!

Megkondult a harang esteli imára S néptelenebb lón az utca, s csendesebb

magán-levelek egyes részletei tételnek nyilvános bírálat tárgyává, de midőn oly fontos közügy gútljának látom azt, nem állhatom meg, hogy szigorú discretióval az írójára, magát a pár sort ide ne iktassam. Teszem különösen azért, hátha felvilágosításommal használni tudnék az ügynek!

Azt írta nekem közelebb a debreczeni ref. tanítótestület egyik t. tagja, hogy: »autonomikus szemponból nem helyes, ha prot. tanítók oly egyesületbe lépnek önként, melybe állami és községi tanítók köteleességszerűleg tartoznak hivataluknál fogva.«

Különös kijelentés, hasonlít egy gombolyaghoz, melynek a szála valamely rejtett szögletbe van dugva, nehéz megtalálni, de ha meg van, ugy könnyen megvünk rajta, mig utóljára semmisse lesz az egész gombolyagból.

Am lássuk! Senki nálam többre nem becsüli ama »autonomikus szempontot«, de hogy az előttem akadály lenne, mikor én pályatársaimmal, épen az általam hivatalos működésben szolgált ügynek hathatósebb fejlesztésére kezelt fogni akarok, tagadom, — tagadom pedig, mert ennek egy felsőbb fogalom is ellene mond, a valódi protestáns szempon, mely egy a demokratizmussal, mely egy a felvilágosodás, a népnevelés, az előhaladás fogalmával.

Megbecsülöm egyházam autonómiáját, mint prot. tanító, ember és feltékenyebb is vagyok arra, mint sokan azok közül, kik magasabb állásukban részletenként adják fel és koptatják hajdan erős falait, melylyel nekem erős fájdalmat okoznak, de hogy az által, ha én önként egy oly népnevelési egyesületbe lépek, melybe belépni az állami s községi kenyeret evő testvérem kötelezve van, megsérteném az autonomikus szempontot: el nem ismerhetem.

Mily gyenge lenne az én egyéni s polgári függetlenségem, ha önként nem léphetnék, mint prot. tanító, a Gönczy-egyletbe, csak parancsból, vagy talán engedélylyel?

Be kell látnunk ama frázis olvasásakor, hogy vagy gyengék vagyunk még magunk lábán jární, vagy talán kissé büszkéek!

Mindenki készült a meleg vacsorára, De ő nála nem volt senki éhesebb. Mindenki talált egy parányi helyecskét, A hol meghuzódva elszunyadtak... Mindenki! csak ő nem! olvasó keresztjét Kis kezében tartva, ott künn nyugtatott!

Éhségtől gyötörtén dőlt a kőkeresztre Göröcsösen szoritván olvasó gyöngyét. S álma vitte, vitte...! egy szép tündérbertbe, Hol, mint királynőtét ugy várták jöttét. Csillogó s fényes volt, minden, a mit látott, Narancsfák virultak a merre csak járt, S mind felé hajoltak a szüzi virágok, És az égi dallam, mind feléje szállt!

Végre bejutott a tündérpalotába, A hol szín-arany volt minden, szertesét. Trónusán ült mezben, tündérek királya És sorba mutatta nagy kíséretét. Herczegek és grófok, sorról sorra jöttek, Mélyen meghajolva mind a tróna előtt, Fényesebbnél fényesb tündér udvar-hölgyek Vonultak szép lassan, üdvözölve őt!

Majd tovább vezették a kristály tereembe Cyprus fák és pálmák ágai között, És a mint beértek körül seregelve Egy trónra ültették az asztal fölött, És a koldus lányka csak bámult, csak nézett, Nem látott ő ilyet, nem is álmodott! Aranyos, gyémántos, kristályos edények, S bennök milyen étek, s arany szín borok!

Nemde, nem derogál a debreczeni ref. tanítóknak vidéki szegényebb falusi kollégáikkal egy egyletben résztvenni? Óh uraim, ha ez volna az önök bibéje, szabadjon megadnom a tanácsot, evvel szemben a köteleességek; az hogy keresék az érintkezést velünk s ne huzakodjanak tőlünk; emeljenek fel magukhoz, mert hiszen, ha az előrehaladás oly magas fokán állnak már, hogy a Gönczy-egyleti működés önöknek bíktri, mi elmaradtak is akarunk haladni és köszönettel fogadjuk az önök közreműködését. Kérem tehát, az ügy, a népművelődés szent ügye nevében önöket, vessék le ama arisztokratikus távöltartózkodásukat s modorukat velünk falusiakkal és még a más felekezeti társaikkal szemben is és jöjjenek a Gönczy-egyletbe. Tudjuk mi, hogy önök is csak ugy lelkesednek ott-hon önmaguk körében és tesznek is ott-hon saját iskolájukban a népnevelés magasatos ügyéért, sőt még talán jobban, mint mi, de ez nem elég uraim! Ne rejtsek el tehetségök fényét, világoljanak mi előttünk!

A tanítók között az egyesülési irány két jellegű u. m. általános és elkülönült. Az általános is lehet községi, megyei és országos, a hol a tanítók tekintet nélkül azon iskolák jellegére, melyben szolgálnak, lépnek egyesületbe: ilyen lesz a Gönczy-egylet Hajdumegye területére. És ha a debreczeni ref. tanítótestület egy időben küldött képviselőt a hasonló országos tanító-gyűlésre, miért nem helyesli most »autonomikus szempont«-ból a kisebb, ismét mondom hasonló nevű egyesületbe önként való belépést?

Az elkülönült egyesületek azok, a hol felekezetek, iskolafentartó testületi jellegűk szerint alakulnak. Ilyen a debr. ref. tanítók egyesülete is. Ilyen lesz a magy. ref. tanítók egyesülete is, melyben a felekezeti hatóságok útján és által intézendő dolgok végzése első és fontos cél. Ez az alakulás ama mellett megfér s mint egyesületbe testületnek beolvadása, csakugyan kárhuztatandó lenne is, de erről szó sincs a legtávolabbról sem uraim! Hanem, hogy egyenként követve érzelmeket, — cselekvési szabadságukat, szabad akarataikat, mint egyének lépjenek be, mert ha ezt nem tennék — ne essék rosszul, én sérteni nem akarok

Kínálgatták, kérték, százan is ugrottak: »Melyikből parancsol?« grófok s herczegek. Mind ah. kábitó volt a mit felhordoztak De ő neki ebből mind nem kellett. S várták, lesték szavát, vajjon mit akarhat? Frissen sült volt minden, a mi csak lehet. És a lányka, a mig könyei omoltak, Így szólott hozzájuk: Egy kis kenyér!

Tompa Kálmán.

ÉDES VOLT-É?...

Édes volt-e csókad, Az az első, szőke asszony? Halovány, bus árnyék, Éjjeli kísértet, mondza: nem kísértett? Hogy rémítsen, hogy riasszon?...

Édes lesz-e úlmod, Az utolsó, szőke asszony? Halovány, bus árnyék, Éjjeli kísértet, leszáll oda érted, Sírodba is, hogy sirasson.

Fájt az a csók nekem, Míg most is fáj, szőke asszony, Ha meghalunk is: fáj... Lelkem nem száll égbe; a föld kebelébe, Álmod fölött, hogy virasszon.

Jánosy Zoltán.

és ez akinek nem szüre, hát adja másra — önök a separatizmus szolgálataiban állanak. Egyet kérek még: ne olvassanak önök a sorok között.

Ennyit akartam dióhéjban elmondani, remélem s hiszem megértették s hadd fejezhessem ki ama reménységemet is, hogy szerdán találkozunk s megismerjük önöket s önök is minket, kik iránt a legnagyobb becsüléssel vagyok:

Dobó Sándor a »Prot. Tan. Lapja« f szerkesztője.

Országgyűlés.

Pénteken az országgyűlés mindkét háza rövid ülést tartott. A főrendiház tizenegy órakor, a képviselőház tizenkét órakor.

A főrendiház Szilágy József koronaőr elnökele alatt egyhangulag, vita nélkül elfogadta a kereskedelmi viszonyainknak Spanyolországgal való ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

A képviselőházban br. Bánffy Dezső elnök bemutatta Andrássy Gyula gróf Budapest fő- és székváros VI. választókerületében megválasztott országgyűlési képviselő megbízólevelét.

Bemutatta továbbá a belügyminiszter jelentését Kis-Borcsányi tréncsvármegyei és Nagy-Borcsány nyittravármegyei kisközségeknek egyesítése és az új községnek Tréncsvármegyébe bekebelezése tárgyában. Tárghalás és jelentéstétel végett kiadták a közigazgatási bizottságnak.

Bemutatta ezután a főrendiház átiratát, mely szerint a főrendiház a kereskedelmi viszonyainknak Spanyolországgal ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot a képviselőház által megállapított szerkezetben módosítás nélkül elfogadta. Az országgyűlés két házának egyetértésével ekként megállapított ezen törvényjavaslat legfelsőbb szentesítését végett ő felsege elé terjesztetik.

Végül Kis-Küküllő vármegye közönségének feliratát az ugarföldiek és közlegelők gazdasági használatának törvényhozási uton való szabályozása tárgyában, Ugocsa vármegye közönségének feliratát a szegény árvak utadójának mérséklése tárgyában, Balázs Mihály és társa színai néptanítóknak, Brunerlik Imre fekete-kelecsényi néptanítónak, Márkus Sándor és társai tanítóknak, a miavai állami elemi iskola tanítótestületének, a verbóci állami tanítóknak és Vogth Gyula róm. kath. tanítónak Györffy Gyula orsz. képviselő által beadott kérvényeit, a tanítói fizetések méltányos rendezése tárgyában.

Mindezek a feliratok és kérvények előzetes tárgyalás végett kiadatnak a kérvényi bizottságnak.

A királyi tanácsos leánya.

— Társadalmi regény. — Irta: V. Gaál Karolina. 53. (Folytatás.)

— No jér! A szabályán nem gyanítva, hogy kijönnek a nők, ott állt egyik szekrény előtt, és egy befőttes üveget már kitépve, derakasan szemecskélte belőle a cseresznyét...

Eltűzesedve tette le azüveget, a vendégek beléptekor. — Talán romlik a befőtt? kérdi Sorányiné.

— Igen romlik! felelt a leány merészen Ez a szakácsné bizony nem jól készítette. — Hát nem a nagysága készíti?

— Dehogy!... Hisz ő nagysága nem juttott hozzá, s rábita a szakácsnéjára!... Oda volt nagysága a fürdőkre egész nyáron.

Sorányiné szét nézett tehát az élestárbán Szerenával együtt, csak néhány percig álltak ott meg, de gondos szemek mindent megláttak. Isszonyu volt ott a rendtelenség. Csak egy kis vázlatát adjuk a Leona élestáranak. Mert az egésznek rendtelenségét lehetetlen volna leírunk.

Egy szegleten nagy csukorsüveg volt ledöntve vastag kék papirosára a földön; néhány nagy darab le volt belőle vágva, még ott feküdt a kis balta, és vele egyetemben a nagy csukorvágó olló is...

A Panama botrány. Páris, decz. 23. A Panama-piszok Freycinetet is elborította, mert kislát, hogy mindenről tudott, de hallgatott. Maga nem vett föl ugyan pénzt, de minden előbbi kormányának büntetését.

Párisban leírhatatlan hangulat van. Minden pillanatban új meg új leleplezés, vagy egy megvalóuló politikai eseményt várnak.

Párisban ma minisztertanács volt, melyen Ribot miniszterelnök bejelentette, hogy Millevoye képviselő interpellálni fog a Panama-ügyben. Hír szerint a kormány fölveti a bizalmi kérdést. Floquet is kopromitálva van: ő állítólag összesen 75,000 frankot kapott.

Ujabb elfogatásokat várnak. Páris, decz. 24. A képviselőház ülései ma január 10-ig elnapoltak. Már is több interpellációt jelentettek be a Panama-társaság koncessziója tárgyában. Andrieux azt állítja, hogy azon értekezlet, mely tegnapelőtt este Ribot, Bourgeois és az ügyészek közt folyt, az ő letartóztatásának kérdésére vonatkozott, de semmi ürügyet nem találtak letartóztatására. Bourgeois vádat akar emelni Andrieux ellen az állam biztonsága elleni merénylet miatt Floquet állását a képviselőház tegnapi ülése nagyon megrendítette.

Páris, decz. 25. A Panama-botrány iszapja egymásután nyeli el a francia közelet számos neves alakját. — Legujabban Andrieux-t tartóztatták le, még pedig nem annyira a Panama-ügyben való szereplése, mint inkább amiatt, hogy felhasználva a köztársaság mai, valóban konsternált állapotát: az alkotmány megdöntésére induló összeesküvést készítette elő. — Andrieux-nak számos czinkosa van, a kiknek letartóztatása végett az intézkedéseket megtekintik. — Az eset híre roppant mérvben fokozta a Panama-botrány által különben is felszított mozgalmakat.

BELFÖLD.

Magyar udvartartás. A N—zében olvassuk: Wekerle Sándor miniszterelnöknek a képviselőház előtt kifejezett álláspontjához képest most folynak az előkészítő munkálatok amaz előterjesztéshez, a melyet a magyar kormány a magyar királyi udvartartást illetőleg tenni fog. Ez előterjesztés anyagát részben a magyar királyi országos levéltárnak azok az adatai képezik, a melyek ott a magyar udvartartásra vonatkozólag kétségtelenül főtálatálhatók. Mint értesülünk, az országos levéltár igazgatója, Pauler Gyula, hivatalos felszólítást kapott az iránt, hogy a kívánt adatokat lehető rövid idő alatt felkutassa s előterjesztse.

Faklyászene Kronawetternek. A magyarokkal rokonszenvező osztrák képviselőt a pozsonyi kereskedelmi klub külön küldöttsége meghívta, hogy tartson ott felolvasást. Kronawetter a meghívást elfogadta s január 7-én a pozsonyi városháza nagytermében »A demokrácia elveinek befolyása az iparra és kereskedelemre« czimvel előadást fog tartani. A pozsonyiak nagy ovációval készülnek fogadni Kronawettert és faklyászenével is megtisztelik.

A polgári házasság ellen. A soproni klerus a polgári házasság és az elkeresztelési rendelet ellen megindította az akciót. Február hónapra tiltakozó értekezletet hívott össze, mely a februári rendelet és a polgári házasság ellen felemelje tiltakozó szavát. Ezen-

A befőttek hosszú sorra megvolt ugyan, de többnyire csakugyan penészedtek. — Hihető azonban, hogy a szobaleány nem penészeset bontott fel, belőle csipegetve...

Az ahronesokon lefüggő szőlőfürtök között jobbra rothadtak fityegtek, és a föld terítve volt megfeketedett szemekkel.

Ez év folytán valóban igen rothadt a szőlő és lehull, de senki sem válogatta ki a rosszakat, s nem seperték ki a földről, s ez rendkívül rontotta itt a leget.

Egy nagy talban írósvaj volt a polczok egyikén — na, hogy írjuk ezt most le? Pedig Sorányiné szemével látta, a mi az írósvaját érte.

— Ugyan fiam, szólt a szobaleánynak az írósvajra mutatva: miért nem borítják le ezt itt, ni? Nézzé csak, hogy bele vágta lábait egy fekete —

— Ah, csokolom kezeit, hiában borítgatjuk azt, ezek az átkozott svábok meglapulnak és bebujnak mindenhová.

— Üvegfüdöt kell tartani, szólt Szeréna. — Győznék is nagysága erre a sok mindenre üvegfüdöt! Hisz ez a tejeles fazék mindig be van fedve ni, itt van, az isten akár hová tegye őket — ebben is mászik egy kettő...

Sorányiné befedte szeméit, undorral fordult el...

— Márta beszélt nekem, hogy ók, mikor Budapesten éléstárunk volt, sórt töltöttek egy két talba, fával körül rakták, s úgy bele sétáltak ezek a rút feketék!... Oh édes mama de jó, hogy nekünk otthon nincsenek ily apró ellenségeink! mondta Szeréna.

Sorányiné megfordult, az éléstár másik részére vette szeméit.

Fehérneműk voltak ott halmazban a földön. A szobaleány látta, hogy megdőbbsenve nézi azokat az öreg asszonyt.

— A nagy mosás következik holnap, ma délután szét kell raknunk a ruhát. Azért van ez itt kikészítve.

kívül egész országszerte megindult az akció a választókerületekben, hogy a kerületek országgyűlési képviselői foglaljanak már eleve állást a polgári házasság ellen.

Ujabb indemnyti. A kormány hír szerint januárban az indemnyinek meghosszabbítását fogja kérni a képviselőháztól egész márczius végéig. Ennek oka az, hogy a budget a kormány számitásai szerint ez idő előtt nem lesz letárgyalva. — Nagy vitákat várnak az udvartartás, a rendelkezési alap s különösen a kultusz-tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával.

Püspökök memoranduma. Az E—s szerint a püspökök már fel is terjesztették a királyhoz és a pápához is a memorandumot, a melyet a kouisztóriumban megállapítottak. A kormányval a napokban fogják közölni a memorandum szövegét.

A miniszterelnök újévi beszéde. Hír szerint, azzal fog foglalkozni, hogy a képviselőházhoz való viszonyát, világosan körülírja. Csodálatos dolog, hogy Wekerle álláspontjának így módon való precizizozását szükségesnek tartja.

KÜLFÖLD.

A porosz trónörökös mint gimnazista. Frigyes Vilmos porosz trónörökös, a ki pár hónappal ezelőtt ülte meg tizedik születése napját, bevégezte elemi iskolai tanulmányait és császári apja elhatározta, hogy valamelyik porosz gimnáziumba küldi. A választás a kiel-i gimnáziumra esett s a hatalmas német birodalom jövődöbeli császára egy osztályba fog járni a többi közönséges polgárgyermekkel, velük együtt fog átteni a latin deklínáció keservein s a többiekkel együtt »drukkol« majd, ha véletlenül nem tanulta meg a leczkétjét. A fenséges gimnazista különben egyttal földbírtokos is lett, a mennyiben Vilmos császár megvásárolta számára a düsternbroki erdőségek mellett fekvő »Forstke« birtokot.

A nihilisták mozognak. Pétervárról érkező hírek szerint az orosz rendőrség nihilista-nyomdát fedezett föl. A rendőrök a minap éjjel behatoltak a nyomdába s az ott dolgozó hat embert elfogták. Dulakodásokban a rendőrök egyikét lelőtték. Nagy tömeg proklamációt is konfiskáltak, melyből kitűnik, hogy a nihilisták megint merényletet terveztek a cázar ellen. Három nap óta vagy 150 embert tartóztattak le, a kik közt sok a diák és a katona.

Orosz-francia szövetség. A czár köréből szivárgott ki a hír, hogy az orosz-francia szövetség meg van kötve, de csak védsvövetség. Csak akkor lép életbe, ha Németország támadja meg Franciaországot. Ellenben, ha Franciaország támadja meg Németországot, Oroszország nem mozdul. Különben a czár ez idő szerint a békének fanatikus híve.

A zsidók Amerikában. Az oroszországi zsidóüldözések következtében Amerika zsidó lakossága egyszerre megszorodott. — New-Yorkban jelenleg több mint egy negyed millió zsidó van; 1891-ben 50,000 zsidó költözött oda Európából, tulnyomólag Oroszországból és Németországból, magyarországiak is igen nagy számmal vannak s folytonosan szaporodnak.

Sorányiné megfogta Szeréna kezét, kivitte onnan. Sugta neki: Nem kellene ide egyeb, csak a majorné vagy tiz napra!... Majd lenne itt rend, és »spektátel«, a mint ő szokta mondani. Oh ez a Leona. akit oly gondosan és gazdasszonyoknak nevelt az anyja, mily irtózatosan pusztítja fiam tárczáját ily hanyag utánnézéssel.

A mint látom, nagyban megy a kiadás a konyhára, de mivel a kezelők látnak hozzá — uram istenem! Van egy éve, hogy nem szelöltették ezt az éléstárt. Mit tegyek most? Kit figyelmeztessék az iszonyu dolgok folyására? A fiamat? Akkor háborúság lenne belőle miattam. A menyemet? Az csak falra hányt borsó lenne, mert ha ő magától nem tart rendet, akkor hiába a figyelmeztetés, és meggyűlölné.

— Így el kell pusztulni a legnagyobb jövedelemnek is, nyom nélkül! Vélé Szeréna, elszomorodva azon, hogy a jölelkü Gerő ily rossz háztartás gazdája.

— De ha Leona nem ügyel fel lakában és nem dolgoztat, — mondta Sorányiné a lakóterembe lépve és Szerénával egy pamtagon helyet foglalva, hát akkor mivel tölti idejét?... Nem megyek haza addig, míg e nöcskét házi körében egy kicsit nem tanulmányozom. — Nem szabad azt elnöznem, hogy Gerő fiam, az az értelmes, okos férfi, csupán neje hibái iránt legyen gyenge. Ilyen rossz gazdasszony számára hasztalan keresi a sok pénzt. Kiadásuk csak feneketlen kut, melybe dobálja pénztét.

— De hisz Leona és Margit nagyhirű dolgos leánykáknak voltak kihiresztelve, mondta Szeréna: — éj és nap könyörgők voltak a foglalkozásokban; Tarvölygyné hitte, hogy az ő leányainak munkássága csak semmi, a majorné leányaiéhoz képest. És amikor kis körben is ki lehet fejteni e gondosságot, gazdasszonyoságot, ez igazán borzasztó.

— Hála istennek, hogy nincs gyermekük, sohajtá Sorányiné, bizonyosan egy borzasfejű,

Czivisországból.*)

Debreczen nevezettségéhez nem volt ugyan szükséges Lukaci László rumnyukodására, de mégis jött ez arra, hogy kimutassuk nemzetiségi túrelmünket itt, a magyarság főfészkeben. Mert én mérget, sőt — feleséget is mernék venni rá, hogy más városban megverik őket a viselkedésükben miatta.

Mert a debreczeni emberben megvan a magyarság minden jó és rossz tulajdonsága. De az a rossz tulajdonság is olyan, hogy csak a — maga kárára lehet vele.

Egy darab Magyarországból volt ez hajdanában is, az most is, midőn azonban körülte már minden magyarrá lett. Pedig bizony-bizony húzta őt a török, a tatár, a kurucz, a labancz. Mikor 10 ezer tulkot, 60 ezer kenyeret követelt tőle a török, a labancz és kért Rákóczi, e y f o r m á n i z z a d n i a k e l l e t t n e k i m u s z á j b ó l , v a g y h a z a f i a s s á g b ó l . C s a k h o g y m i g a »németnek« szigoruan csak annyit adott ki, a mennyit követelt, addig Rákóczinak meg-s z e r e z t e 5—6 ezer tulokkal és kenyérral. Debreczen f i z e t e t t m i n d i g m i n t g a v a l l é r , é p p e n a z é r t f e j l ő d ő t k i b e n n e a z u r a s á g é r z e t e . N i n c s a z a z á n g l i u s l o r d , a z a k i n a i m a n d a r i n , a m e r i k a i y a n k e e , a v a g y m a g y a r m á g n á s , a k i t m a g a n á l n a g y o b b u r n a k t u d n a , e g y e d ű l a m a g y a r k i r á l y t i s m e r i a n n a k . J e l l e m z i ő t e t e k i n t e t b e n a k ö v e t k e z ő t a l á l ó s k é r d é s , m e l y e t a z i d e g e n h e z i n t é z :

— Tudja-e, ki a legnagyobb ur a világon?

— Vajjon ki?
— Hát biz a magyar király, mert annak még a kanalat is az osztrák császár vizsziá szájához.

A jog fogalma és a jog megvédése iránti érzék is nagyon ki van fejlődve e népben. Mikor egyszer az angol királyi kurirt 48 előtt elfogták — Sobri Jóska helyett, akkor a tanács meg akarta büntetni a városi hajduk örmesterét. A királyi kurir akkor közbelépett azzal, hogy ne bántsák az örmestert, mert az »ő királynője meg fog neki engedni a tévedésért.« a nemes tanács akkor körülbelül ezeket mondta:

»Debreczen város nem avatkozik bele Nagybritannia belügyeibe, tehát elvárja, hogy amaz igen tisztelt ország felséges királynője sem fog Debreczen belügyeibe avatkozni.«

Hozott határozatát el is küldte magyar nyelven az angol lord-kancellárnak s azok bizonyára be is tették azt a British muzeumba, és bizonyára úgy őrzik, mint valami — patagóniai okmányt.

A saját polgárai jogainak megvédésében is nagy volt Debreczen. A legkisebb izzig drá-

* A Budapesti Hirlap karácsonyi számából.

elhanyagolt gyermek arczáról kellene lecsókolnom a mosdatlanságot!

E pillanatban hangos társalgással és nevetkezve lépett be két nő, selyem ruháik suhogása közt.

Ók nem a konyhán, hanem egy előszobán át jöttek be, és magukkal lévén elfoglalva, nem látták, hogy a szoba homályosabb részében ott ült Sorányiné Szerénával.

— Egész a kapuig kísért bennünket! kazagott Leona, ezt ugyan bolondná tettük, Olgám!

— Pedig ezredes volt, láttam a tiszti jelvényről. Csinos egy alak, mondhatom. Nekem megtetszett... No de én megyek most haza, lelkem.

— Hogy is ne? Itt maradsz ebéden, délután kikocsizunk a zugligetbe, estére meg az operába megyünk. Ha Gerő elutazik nyolcz napra akkor meg lesz idő az ezredest védkép meghódítani...

Megfordult — észrevette barátinője hogy a szobában más is van, mutatta Leonának. Mindketten összerementek.

Azonban az ilyen természeti nők szokása szerint Leona odarohant napához és Szerénához, mintha mi sem történt volna.

— Ah, itt vannak? Mily kellemes meglepetés. Jöjj Olga, bemutatlak azonnal, — a legkedvesebb és leghamisabb özvegy, Borkuty Olga barátinóm! Anyósom, és a Jenő kapitány neje Szeréna, édes Olgám, kikről nekem annyi szépet beszéltem, Csak hogy egyszer már itt vannak!

— Ah, örvendek! kiáltá Olga az öreg Sorányinének kezét csókolva, Szerénának kezét nyujtá.

— Rég várunk már Leonám! szólt Sorányiné; bejöttünk Jenővel titeket meglátogatni, — Szeréna holnap haza megy, de én itt maradok pár hétig nálatok. Rég nem élveztem társaságotokat.

(Folyt köv.)

kói szigorral lépett fel. Van például egy tanácsi határozata, mely így szól:

»A mely korcsmáros a söröspohár habját újnyílnál magasabbra felveri és ezzel a sörívő polgárokat megrövidíti, pellengérré állíttassék.«

De jó, hogy eltörölték a pellengért is, meg azt a tanácsi határozatot is, sok vendéglősek érdekében!

Debreczen oly sokáig állott magára hagyatottan, hogy az emberek zárkózott természetesen teljesen magyarázatot talált. Ez tapasztalható régi házain is, melyek mind rostélyiyal vannak ellátva s csak az újabb építmények nélkülözik ezt. Sok évtized kell ahhoz, míg ezt a zárkózottságot, mely apáról fiúra száll, levetkezik. E tekintetben is szívesen haladnak.

Ez alól pedig nincs kivétel: itt ur, szegény, a főispántól lefelé benne van ebben, mert Debreczen oly nagy asszimiláló képességgel bír, hogy itt az idegen is többé kevésbé — czivis lesz idő folyamán, átvéve annak jó tulajdonságát: a konzervativizmust a jó erkölcsökben, elvszilárdságban.

Debreczen szép város. Ezt onnan is tudom, mert a multkoriban itt járt a szép Arad egy küldöttsége és azok összehasonlítást tétel a maguk városa és Debreczen között, nekünk itélték a pálmát. Az is bizonyos, hogy Budapestet kivéve egy város sem épített annyit egy évtized alatt, mint Debreczen.

No de itt van is hozzá »a n y a g,« mint a hogy a pénzt itt az uri osztály is hívja. E tekintetben Tisza K. járt elől jó példával, a ki egy két emeletes palotát építtetett a piaczon. Az exminiszterelnök ragaszkodik is Debreczenhez, a fiait mindig ide hozza vizsgáznai a főiskolába, mikor is a diszbe öltözött tanárok úgy megexaminálják a jövődö miniszterjelöltet (minden Tisza-fiu az Debreczenben), hogy alig győzi a választ.

A szépen fejlődő Debreczennek van egy olyan lüktető ere, mely remélni engedi, hogy ez a haladás, melybe most belefogott, soha sem fog megállni. És ez a főiskolának minden szépeért, jóért, hazafiásért lelkesülni tudó ifjúsága, mely az utóbbi tünemények alkalmával, az oláhokkal szemben is megmutatta, hogy nerséklettel bár, de imponáns erővel mutatja ki lelkesedését a haza, a magyarság iránt és megveti a hazaárulókat. Minden hazafias és emlekkünnepet ez az ifjúság kezdeményez és rendez és a polgárság nyugton hagyja kezükben a rendezést, mert tudja, hogy az ott jó kezekben van letéve.

És most, ha a tekintetes szerkesztő ur még több szépet és jót kívánna tudni városunkról, tessék csak idejönni! Hanem akkor jó sok időre méltóztassék otthon elvégezni a dolgát, mert innen egy darabig el nem ereszi a jó magyaros vendégszeretet. E tekintetben még a hazaáruló oláhokról is így beszélt egy vendéglős:

— Ebugatta bazaárulói! De sajnálom tőlök a jó ételeket. — De hát csak nem adhatok nekik se rosszat! Csak legalább m e g f e k ü d n e k ! ! !

Határidő-naptár.

Decz. 28. A Gönczy-egylet alakuló közgyűlése.
Decz. 31. Az izraelita ifjúság táncszestélye a Margit-fürdőben.

Jan. 1. Nagy Imre próbabálja a Korona-vendéglőben.

Jan. 7. Vőfélyek bálja a Margit-fürdőben.

Jan. 11. Jogász-táncszestély a Bika-szállóudobán.

Jan. 14. Kormánypart bálja a Bika-szállóudobán.

Jan. 18. A csizmadia ifju mesterek bálja a »Korona« vendéglőben.

Jan. 21. Függetlenségi kör bálja a Korona-vendéglőben.

Jan. 21. A polgári kör bálja a Bika-szállóudobán.

Jan. 21. Esküdtzéki tárgyalás a depr. kir. törvényszék előtt.

Jan. 21. Ács ifjúság bálja a Margit-fürdőben.

Jan. 28. Csizmadia ifjúság bálja a »Korona« vendéglőben.

Jan. 29. Iparoskör bálja a Bika-szállóudobán.

Febr. 4. Evang. fillér-egylet thea-estélye a Bika-szállóudobán.

Febr. 4. Kőmives ifjúság bálja a »Margit«-ban.

Febr. 11. Függetlenségi párt bálja a Korona-vendéglőben.

Febr. 18. Esküdtzéki tárgyalás a depr. kir. törvényszék előtt.

Ujdonságok.

* **Kossuth mellszobra.** Kossuth Lajos nagy nevének hallatára minden magyarnak szíve megengedte, hogy hazánk hön szeretett fia 90 éves korát megérhette szellemi fényének tündöklésében. A magyar nemzet ünneplő örö-

mének örömmel vésztél az egész midőn jós mérsz bpedeszant zet lel gátases re. Le nya. A adakoz hoz, a (I. ker gyülen nevein fogjuk berben pesten mán, b báró k elmulta köznap vidámé idő vo nep ha fax hí idő t kal a is nag rácsón szelnek a jóke esték ünnepe ládi k visszfor gyermek hogy a ünnepe biron testület K gyül. k ütésén m a t e f ő s z e bízalmú szőlük. idejében irói kö interpel lése elt közölni felelő XIV. te miniszl lása cz zott tar segélyz dök utá tól, hog tárgyba tottak a Győző e kereske Elhatáro nül k alakítják zát és azon ké azon ér egyelet, delmi n jos és lés lelke elégedés * állásó czeni e szavazá szótöbbs hirdette bytérium zatát is egyházm Atbert e házmegy * I hó 26-án és a Ku templom a hitköz vette ki ban tört már sem ment, ho csók álla órát cser lyet egy lomzárás Hogy a t merős e óra bizo ki azt megörzés zamenvé * A jelent a lőny-ent tos tartat — k — Tárca

Van például egy taná...

ros a söröspohár hab...

viditi, pellengérré áll...

örölték a pellengért is...

arozatot is, sok vendé...

kaig állott magára ha...

erek zárkózott termé...

zapot talál. Ez tapasz...

melyek mind rostélyl...

az újabb építmények...

szed kell ahhoz, míg e...

aparól fiura száll, le...

is szépen haladnak.

es kivétel: itt ur, sze...

telé benne van ebben...

gy asszimiláló képes...

egen is többé kevésbé...

ramán, átveve annak jó...

ervatizmust a jó erköl...

an.

ros. Ezt onnan is tu...

an itt járt a szép Arad...

összehasonlítást téve...

brezzen között, nekünk...

bizonyos, hogy Buda...

sem épített annyit egy...

brezzen.

hozott a n y a g, mint...

urti osztály is hívja. E...

rti elől jó példával, a...

lotát építettett a pia...

ok ragaszkodik is Deb...

mének, kegyeletes hálájának bizonyosan lelkes örömmel kész marandó kifejezést adni művészeti alakításában. Az alulírott bizottmányt az a hazafias meggyőződés vezérelte, hogy az egész magyar nemzet tetszésével találkozik, midőn megalakult, hogy K o s s u t h Lajos mellszobrának Aradi Zsigmond kitűnő szobrász hazánkfiánál karrarai márványban díszes piedesztállal együttes, a nemzeti muzeumnak szánt megrendelése czéljából e sorokkal a nemzet lelkes leányaihoz és fiaihoz forduljon támogatásért, adományokért a szobormű költségeire. Legyen az emlék az egész nemzet adománya. Az adományokat sziveskedjenek a gyűjtők, adakozók K o v á t s József orsz. képviselő urhoz, a szoborúgy pénztárnokához Budapestre (I. ker. Krisztina-utca 4. sz.) küldeni. A begyűlendő összegeknek s a gyűjtők és adakozók neveinek közzétételére a fővárosi napilapokat fogjuk felkérni. Kelt Budapestben, 1892 novemberben. A Kossuth-mellszobor bizottmány Budapest Fővárosi Kormányhivatalának elnöke. Barcsay Kálmán, Bartók Lajos, Graza György, Kaas Ivor, báró Kemény Endre, Kováts József.

* Post festa. A karácsonyi ünnepek elmúltak s ma már ismét bejelentottuk a hétköznapi élet prózai hangulatába. A karácsonyt vidáman ünnepelte meg Debreczen. Hideg, zord idő volt ugyan, de ez mitsem rontott az ünnepek hangulatán, sőt inkább javította azt. Halifax hívei ugyancsak kihasználták a kedvező időt s reggeltől estig tömve volt koresolyázókkal a Margit-fürdő jégyálya. A templomokat is nagy számmal látogatták s a felújított karácsonyi éjféli misén, dacára a metsző északi szélnek, számosan jelentek meg. De jutott idő a jökdéví mulatságokra is. Az István és János esték hagyományos baráti összejövetelekkel ünnepelték meg. Vidám derű honolt a család körökben s a karácsonyfák gyertyáinak visszfénye még most is ott ragyog a boldog gyermekek arczán, kik még nem tudják azt, hogy a költészetre próza, a fényre árny, az ünnepnapokra hétköznapi következik.

* Bizalmi szavazat egy főszolgabíróknak. H-Hadhról nagy közszegélytelőlet az interpellációval szemben, melyet Kováts József, a h.-nánási kerület orsz. gyűl. képviselője, a képviselőház f. hó 17-iki ülésén intézett a belügyminiszterhez, bizalmi szavazatot Ferenczy Elek főszolgabíróknak. H-Hadhról hivatalosan megkerestettünk az iránt, hogy ezen bizalmi nyilatkozatot egész terjedelmében közöljük. Miután pedig az interpellációt annak idejében egész terjedelmében közöltük: hírlapírói kötelességünk azt parancsolja, hogy ezen interpellációra adott bizalmi nyilatkozat közlésé előtt se zárjuk el lapunk hasábjait. Holnap közölni is fogjuk egész terjedelmében — megfelelő kommentárokkal kísérvé.

* Kereskedők gyűlése. Az 1891. XIV. teccik szerint, mely te. tehát Baross minisztersege alatt hozott régi szükség pótlása czéljából: minden kereskedelmi alkalmazott tartozik tagja lenni egy elismert betegsegelyző pénztárnak. Most a helybeli kereskedők utasítást kaptak a kereskedelmi minisztertől, hogy a törvényhez alkalmazkodjanak. E tárgyban f. hó 26-án kereskedők gyűlést tartottak a csapó-utcazi Korona termében Stern Győző elnöke alatt és Zádor Lajosnak, a kereskedő társulat elnökének jelenlétében. — Elhatározták itt, hogy az iparosoktól függetlenül külön betegsegelyző gyűlést alkottak a kereskedő társulat jelenlegi körhátát és ennek engedélyezése végett valamint azon kérelemmel, hogy ne kelljen nekik a törvény értelmében az iparosokkal együtt alkotni együletet, küldöttséget menesztenek a kereskedelmi miniszterhez, melynek tagjai Zádor Lajos és Stern Győzőn kívül többek. A gyűlés lelkes hangulatban a határozat feletti megelégedés hangját közt ért végt.

* Szavazás egyházmegyei tisztii állásokra. Tudvalevő dolog, hogy a debreczeni egyházmegye több tisztii állására az első szavazás alkalmával nem érkezett be abszolút szótöbbség — s ezen állásokra új szavazást hirdettek. A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap szavazott s a maga 6 szavazatát ismét Dr. Kovács Sándorra, mint egyházmegyei világi főjegyzőre továbbá Kiss Albert és Nagy Lajos lelkészekre, mint egyházmegyei tanácsbírákra adta.

* Betörés a zsidótemplomba. F. hó 26-án éjjel a Tallér Ignác elnöksége alatti és a Kutasi Imre-féle nyomda feletti orth. zsidó templomba ismeretlen tettes behatolt s előbb a hitközségi jegyzői szobában egy perselyből vette ki a pénzt, majd a templomban magában tört fel egy perselyt, melyben azonban már semmit sem talált. Innen a szekrényhez ment, hol a szent törvények és illatos kenőcsök állanak, s onnan egy 15—16 frtos ezüst-órát csejt ki a szekrénykulcs segélyével, melyet egy szőnyeg alá szokott elrejtetni a templomzáráskor az egyházi. Ebből is látható, hogy a betörést csak a helyzettel teljesen ismerős egyén követhette el. Az ellopott ezüst óra bizonyos Grünfeld nevű urnak tulajdona, ki azt az egyháznak imádkozás előtt megőrzés végett adta át s imádkozás után hazamenván, ott felejtette. A vizsgálat folyik.

* Az ifjuság munkálkodása. Megjelent a hittanszaki önképző társulat Közlelőny-ének 3-ik száma, a következő változatos tartalommal: Karácsonyok, Janossy Zoltán. — Karácsonyi agendái beszéd, Theologus — Tárca: Bécsi levél, Kovács Emil. — Jeph-

tha lánya, — n. — Goethe Faustja a kereszténységhez való viszonyában, németből — zs — A kereszténység hogyan győzi le a dualizmust? Juhász László 2. th. — Vinet gondolatjaiból. francziából, L. — Vegyes közlemények.

* Elhunyt lelkész. Osváth Imre sarkadi ev. ref. lelkész, a nagyszalontai egyház megye kiérdemült esperese, lelképásztorságának 56-ik, életének 85-ik évében, f. hó 23-án, végelgyengülés következtében, elhunyt. Osváth, ki újabb időben nyugalomba vonult, valamikor leglelkesebb harcsoza volt a nehéz időkben az ev. ref. egyháznak. Tiszákkal és a Degenfeld grófokkal együtt küzdött a 60-as években a magyar ref. egyház igazaiért, a mik nemzeti jogok is voltak egyben. A lelkes, hazafias papot az akkori nagyváradi es. kir. törvényszék el is ítélte mint lázítót. Mikor a szabadságharc leveretése után az oroszok üzöbe vették gt. Thoroczky-t és gr. Kornis-t: a menekülők életét Osváth mentette meg, elrejtven őket az üldözők elől, noha ezzel a saját életét kockáztatta. Az elhunyt benső barátságban volt Sarossy Gyulával és Táncsics Mihállyal is. Mikor Táncsics a szabadságharc után menekülőben volt, Osváth erdőgyökör tanyáján 41 hónapig bérés gyanánt tartózkodott, hogy kikerülje a zsandorok figyelmét. Osváth hazafias multja epizódjairól köteteket lehetne összeírni. A kiváló papot, hazafit és szónokot nagy számu család gyászolja; 22 unoka, 31 dédunoka maradt utána. Temetése tegnap volt.

* Lucaciú zár alatt. Lucaciú László, a hírhedt laczfaluasi expóra csütörtökön kapta meg a bírósági végzést, hogy azonnal jelentkezzen az egyevre szóló államfogház-büntetésének megkezdésére.

* Szavazás elektromossággal. A Mikádók honában olyan intézményt akarnak meghonosítani, mely az ottani mamelukok körében nagy felháborodást kelt. Eddig ugyanis a japáni mameluk-képviselő a t. Házban soha se mondta többet két szónál: i g e n vagy n e m. Most ettől a két szótól is meg akarják őket fosztani a japáni technikusok, kik villanyos szavazógépeket találtak fel, a szavazás megkönnyítésére. Csak egy gombot kell megnyomni a képviselőnek és az elnök asztala előtt kiugrik egy fekete és egy fehér golyó. A fekete igent, a fehér nemet jelent. Azonkívül mindegyik golyón rajta van a képviselő ülésének száma; így hát a névszerint való szavazás se fog gondot okozni. A magyar kormány állítólag érinkezésbe lépett a japán technikusokkal, nem lehetne-e a többszöri rendreutalás után villamos gép segítségével az illető rakoncátlan képviselőt egy hasonló gomb megnyomásával el-csúszesztetni?

* Korona és forint. A nagy közönség legtöbbje teljesen tájékozatlan, hogy tulajdonképen mi is lesz újévkor a pénzzámmal; általában csak a korona egység alapján megy a számítás, vagy a mostani forintos rendszer meg új év után is érvényben marad? Most a pénzügyminiszter egy leiratot intézett az adóhivatalokhoz, melyből kiviláglik, hogy még egy ideig a forint szerinti számítás is forgalomban marad. A miniszter ugyanis tudatja, hogy az összes állami tisztviselők, s fizetésüket az állampénztártól nyerő más hivatalnokok javadalmazását 1893. évi január, február és márczius hónapokra az eddigi forintokban tette folyóvá.

* Eljegyzés. Szombaton jegyezte el Kubay Alajosnak a »Foncziere« bizt. társaság helybeli titkáriának szeretetre méltó, szellemes és bájos leányát Jozikát, Bernovits Gusztáv építész mérnök, tartalékos es. és kir. tüzérhadnagy.

* Debreczeni Protestáns Lap. Új évtől kezdve megnagyobbított alakban, hetenként másfél ivnyi terjedelmében fog megjelenni s ezen megnagyobbított alakhoz képest az előfizetési díja evi 5 frt helyett 6 frt lesz. Az eddigi szerkesztő, Csiky Lajos mellett, mint térszerkesztő Dr. B a c z o n i Lajos jogtárnár fog működni.

* Nincs többé bélyeg. Az angol postagazgatóság körlevelek, újságok stb. tömeges küldésénél nagyszerű újítást tett, mely előreláthatólag más országokban is hamar el fog terjedni. A feladó ugyanis a tömeges szállításhoz egyszerre fizeti le a portót, s a posta egyszerűen csak ráüti a levelekre, vagy az újságokra a bélyeget melyen ez áll, hogy: paid, (ki van fizetve) de levélbélyeget nem ragaszt rá. — Az újságokra nézve nagyon üdvös volna ez az újítás, s a ki ezt nálunk meghonosítaná, rendkívül lekövethetné a lapokat. Minden lap sokat megtakaríthatna időben, ha bélyeget nem kellene a czimszalagra ragasztani.

* Cavalleria rusticana. Tisza-Füreden a Gencsey-féle tanyán, vörös össeütőkés volt két dohanyos között. Új Andras, az egyik munkás úgy — látszik — nem állott tarsi előt valami nagy gráciában s meg is tettek mindent, hogy tőle megszabaduljanak. S minthogy a gazda tovább is megtartotta szolgálatában, egy önerzetes munkás, Kovács László kijelentette Új Andrasnak, hogy inkább ő all ki a munkából, de vele egy tanyán nem szolgál. A megsértett Új Andras arczát előntötte a ver, hirtelen indulatában kést rántott s összeszurkálta társát. Hat súlyos sebet ejtett Kovács Lászlón, ki most a halállal vívódik.

* Halálozás. Nikházy Dániel nyugalmazott polgári biztos, ki hosszú évekig állott a város szolgálatában s egyike volt a legregibb rendőri tisztviselőknak, karácsony első napján elhunyt. Kötelességtudó, munkás tisztviselő volt. Haláláról a következő gyzsjelentés adott ki: Mély fájdalommal tudatjuk a feledhetetlen jó férj, apa, nagypapa, dédapa és rokonainak idős. N i k h á z y Dániel nyugalmazott polgári biztosnak 1892. évi december hó 25-én reggeli 5 órakor, 9 heti súlyos szenvedés után, életének 71-ik boldog házasságának 40 ik évében, szivbajban történt gyászos kimúltát. A

megboldogult hült tetemei 1892. évi december hó 27-én délután 2 órakor fognak, az ev. ref. egyház szertartása szerint, Hatvan-utcazi 1504. sz. a. háztól, a ref. nagytemplomban tartandó rövid gyászima után a Czegléd (Kossuth) utcazi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végítességtételre a megboldogult rokonait, jó barátait, hivataltársait s ösmerőseit bönatos szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1892. December 25. Neje: Özv. Nikházy Dánielné, szül. Czeizing Zsuzsanna; gyermekei: Karolina, férjével Kelemen Ferenczel; gyermekei: Róza, férjével Dézsi Lajossal; s gyermekeivel; Mariska, jegyesével Molnár Lászlóval; Erzsike, Albert; Fia: ifju Nikházy Dániel; Nikházy László neje Halmi Teréz s gyermekei: László, Teréz, Dániel; Nikházy Gusztáv neje Zatorszky Matid s gyermekei; Matid, Gusztáv, Zoltán. A megboldogult testvére gyermekei: Özv. Kovács Imréné, szül. Mészáros Eszter s gyermeke: Szilágyi Balintné, szül. Mészáros Zsuzsanna s gyermekei; A megboldogult neje testvérei: Özv. Alibán Imréné szül. Czeizing Teréz; Fehérváry József nejevel s gyermekeivel; Özv. Makay Ferenczné, szül. Czeizing Amália s gyermekei; Czeizing József nejevel s gyermekeivel. Beke lengien porai felett! A temetést Dankó Mihály temetkezési-intézete rendezte.

* Möriz Pál csődügye. Most már bizonyos, hogy a Möriz Pál hitelezői nem fognak békeségesen kiegyezni, hanem kivárik, míg a komplikált csődvagyon minden pere lebonyolítatik és a felosztásra kerülhet a sor. A kiegyezést nem az hiúsította meg, hogy a hitelezők nem akarnának kiegyezni, hanem az, hogy Möriz Pál tulajdonképpen úgy ajánlotta fel az egyezséget, hogy ígértet tett az adósságok 40%-át megfizetni, de csak akkor, ha majd ő lebonyolítja a kétes pereket. A hitelezők a kiegyezés alkalmával azonnal kérnek pénzüket, Möriznek pedig nincs módjában most fizetni. A csődvagyon nyolczszázezer frt követelelssel van megtámadva, melyből 400,000 bizonyos és 400,000 frt kétes követelel, melyet bonyodalmas perek után ítélnék majd esetleg meg hitelezőiknek. E követelesek között van Luige de Grande olasz bankárnak 216,000 forintos követele, mely nagyon odiosus és hihetőleg a csődvagyon javára dől el. Sok hittelől is, hogy a nagybajomi birtok és taraczvölgyi vasuti kövtenyek mint fognak eladatni, de még ez esetben sem remélhetnek többet a hitelezők 60%-nál.

* Színház. Tegnapelőtt a »Madarász-ban, tegnap a »Kondoros szép csalárné« népsziműben vendégzerepelt Réthy Laura asszony, a mi régi kedves ismerősünk. Mintha meglevenedtek volna színpad is, nézőtér is, mintha hosszú álomból ébredtek volna fel a mi színezéink, tele volt a ház és a játék is sokkal pezsgőbb, élénkebb. Most látszik csak meg igazán, hogy a színgaztató kitől főtotta meg a debreczeni közönséget, midőn a kedves, eleven művésznő a legnagyobb tökéletességgel, utóérletlen természetességgel, szép énekével magát szívünkbe lopva, játszatva a Postás Milka szerepét. A többi szereplők is: Rónaszéky, Balassa, Lócserékné és Püspöky, mind megfeleltek a várakozásnak s megérdemelt taposkat arattak. A »Kondoros szép csalárné« előadás is szépen sikerült. A vendégművésznőn kívül Kiss Nándor tünd ki Csergő Laci szerepében erőteljes drámai játékával s szép baryton hangjával.

* Tiszafüredi vidéke a népvándorlástól kezdve. írta Tariczky Endre. Az egri érseki liceum nyomdájából kikerült füzetben a szerző azt kutatja, hogy a hunok és a magyarok bejövetele s a 16. században János király hadvonulása mennyiben érintette a tiszafüredi Köcsezigetet. A kőcsi sziget alatt érti azon területet, melyen Tiszafüred, T-Szölös, Igar, Nagy-Iván, Szent-Imre és Nagy-Kunmadaras falvak fekszenek. Kimutatja, hogy a első fő-hadiszállása Debreczentől nyugatra Újváros határában lehetett, a mint ennek emléket az ott ma is élő Zelemérföldje és Etellaka nevű határresek őrzik, hogy ennél Köcseziget vala előőrse a Tisza fel s miután e sziget a rómaiak ellen megindított mozgalmak kulcsa volt, azt hiszi, ez is hunszó, a melyet a magyarok a hunoktól vettek át, mint Hunnivárt. Kimutatja azután, hogy Tas és Szabolcs, Maramarosból visszatérőikben érintették Szerpet, Szeghalomnál megfordultak. Póhalomnál táborítotték (idáig terjed Anonymus tudósítása). Taskony- és Porcsakosnál táboroztak, a kőcsi szigetnek a Tisza jobb oldalára átvezető két átjárását megszállva tartották, míg végre hadait az egykedorogmai révén a Tiszán átvezették. Tas nevét Taskóhat (a kő szláv kicsinyítő levén, a szó szerző szerint ezt jelenti: Kis-Tashát.) — Szabolcsnak illetőleg fának Csáknak nevét Csákhalmot őrzik; mindkettőt T-Szolnok és N.-Kunmadaras közt. Végül azt bizonyítja, hogy János király 1527-ben a Tiszához vonult temesi és váradi seregei felett a kőcsi szigeten tartott szemlét, a mit egyrészt a táborra vonatkozó Nagyállás, másrészt a király sátrára vonatkozó Janosállás ma is élő helynevek bizonyítanak, mindkettőt az egyeki határban.

* A kislutri megszüntetése. A kormány elhatározta a kis lutrinak már a jövő év folyamán való megszüntetését. A dolg természeténél fogva ez csak úgy történhetik, ha Ausztriában is eltörlik a kis lutrit, máskülönben a magyar luterijátékosok is a szomszédba hordanák a pénzüket. Mind a két kormány a külföldi államokban divó ugynevezett osztály-sorsjátékot szándékozik a kis lutri helyett életbeleptetni. Az eredeti terv az volt, hogy magánvállalként kezeljék ezt az osztály-sorsjátékot, a mely esetben természetesen nem lett volna szükség a lottóhivatal fenntartására s éppen ezért a tisztviselői fizetéseket szabályozó

törvény nem is terjedt ki erre az Auszterbe-étatra helyezett hivatalnak a személyzetére. Ámde időközben arra a meggyőződésre jutottak, hogy fontos érdekek kívánják az ujonnan életbeleptetendő osztály-sorsjátékot is a kormány kezeiben való megtartást. Ennek folytán a lottó hivatal is fenn fog maradni s utólag gondoskodni kellett e hivatal személyzete javadalmazásának szabályozásáról is. A mely kérdést a kormány javaslata szerint úgy intézett el a képviselőház pénzügyi bizottsága, hogy megajvitotta két lottóhivatali főnök s egy ellenőr javadalmazását 200—200 forinttal, két ellenőrt 100—100 forinttal, egy levéltárnokot s hat hivatalistát szintén 100—100 frttal stb.

* A közönség figyelmébe. Sokan azt hiszik, hogy a 2 frtos, 1 frtos és 25 kros osztrák ezüst pénzek is okvetlen beváltandók 1-jéig. Sietünk őket fevilágosítani a rendelt szavaival, melyek szerint az osztrák 2 frt 1 frt és huszonötökrosok új után is teljes értékükben felváltatnak, teljes fizetési eszközök képeznek, szóval forgalomban maradnak. A pengő pénz-láb szerinti ezüstpénzek azonban, mint a tallérok, 1/2 tallérok, 20-asok, hatosok, koronatallérok és 1/4 tallérok bevaltatnak s újv után csupán anyagi értékkel bírnak.

* Tányérozó menyasszony. Szerették egymást és jegyet váltottak. A völegénynek azonban már modern fogalmak voltak a házasságról és lázasan tudakozódott, hogy egyenlő arányban áll-e a leány szerelme nagysága a hozomány nagyságával? Az após pedig azt tette, a mit a modern apósok ilyenkor tenni szoktak, t. i. — ígért 300 frtot.

Eljött az esküvő napja is. Az após lottó-futott mindenfelé, de a jegyesek szerelmére senki sem akart hitelezni és végre is lealkudott az ígért 300 frtból 200 frtra.

A völegény egy kicsit méltatlankodott, de még sem akart botránnyt csinálni és ugunyugodott sorsában. Mikor azután már föl volt állítva az udvaron a menyegyzes sátor, mely alatt a pap már áldásra készen várta a szerető párt, az ünnepi és lakodalmas közönség kíváncsi bámeszkodással várta a mindig érdekes jelenetet, oda benn a lakodalmas házában a völegény egyszerre csak oda szól az apósnak:

— Hát meggyünk?

— Megyünk!

— Igen, de előbb szeretném látni azt a 100 forintot.

— Jó van, majd az esküvő után.

— Bizony nem jól van az. Eső után köpeny. Mig azt a 100 forint nem látom, egy tapodtat sem teszek.

A menyasszony erre a határozott kijelentésre, a helyzet komolyságához illő keserves zokogásban tört ki, — de a völegénynek nem imponáltak a könnyek és ismeretlen kijelentette, hogy hogy bármennyire szereti is bájos aráját, nem akar egy koldusból kettőt csinálni és azért a 100 forintból nem enged egy batkát sem.

Minthogy a szerelem leleményes, a menyasszony hamar feltalálta a hirtelen fenyegető akadály elhárításának a módját. Talczát vett elő s hamarjában összegyűjtötte a tisztelt vendégkoszoru közt a 100 frtot néhány krajczár hijjával, a mely krajczárokat a völegény nagylelkűen elengedett.

Es egymáséi lettek szívök forró óhaja szerint, mert hát — hogy is mondják csak — a házasságok az égben köttenek.

Közgazdaság.

Olasz bor. Ugyancsak rászorultunk az olasz borra, a mióta magunknak nem terem. Legjobban bizonyítja ezt az, hogy a folyó év első tíz hónapjában az osztrák-magyar monarchiában nem kevesebbet, mint 275,516 hektoliter olasz bort szállítottak, tehát huszotonta annyit, mint 1891. első tíz hónapjában, a mikor a behozatal csak 13,369 hektoliter volt. Külföldön — miután nincs kivétel — az olasz bor foglalja el mindenütt a magyar borok helyét.

Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Szives tudomásul!

A közlög farsangra nagyválasztékban érkeztek raktárra:

BÁLI SZÖVETEK, színes selymek, francia voile-ok, atlasz, satin és batiztok, továbbá:

legyezők, virágok, csipkék, bali belépők, melyeket igen olcsón árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI Debreczen, Rózsátér.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. (520.)

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés, csúsz, köszvény, hátfájdalmak és meg-hülések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitűnő hatása által

a legjobb

hájszér hírnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben és így a legolcsóbb (473.) III.

—hájszér.

LÁTVÁNYOSSÁG.

Ujónnan berendezett üzlet. Ujónnan berendezett üzlet.

Ujévi ajándék tárgyak és gyermek játékok olcsóbban kaphatók mint bárhol

BAUM MIKSA

ujónnan berendezett üzletében a régi üzlet mellett.

(495.)

Látványosság.

Seidl Gyula

gépgyáros és kútfúró-mester ki szabadalmazott víznyomású gyorsfúrókészülékével Debreczenben és vidékén 2 év alatt

50 jó ivóvizet

szolgáltató

furt kútat készített

ajánlja magát a tisztelt közönség becses pártfogásába. A megrendeléseket jutányos árban és gyorsan fogantatja, szavatol

egészséges jó ivóvizért

s a kialakított ár csakis ez esetben fizetendő. Bővebb felvilágosítással szolgál és megrendeléseket elfogad

Szepessy Gusztáv

Péterfia, altó-utca 882. sz., d. e. 10 órától 12-ig.

(467.)

5-5.

Brassói és gácsi

POSZTÓK

Flanel-takarók.

LÓPOKRÓCZOK,

Tricot, Peruvien és Toskin, mindenmemű belésneműek, férfi chifon ingek

1-50 1-90 2-20 2-60

minőségekben.

Gyapju alsó ingek, nadrágok

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

(419.)

47.

Dr. GLÜCK LAJOS

egyetemes orvostudor.

Lakik: **EGYHÁZTÉR** 343. sz. a.

Rendel: délelőtt 8-9-ig. délután 2-4-ig. (464.) 13-20.

Eladó

egy 12,000 lakossal bíró nagy-községben, a főpiacon, egy élénk forgalmú

vegyes kereskedés.

Értekezhetni **Maday Imre** urral B.-Ujvároson.

(511.)

3-3.

Új kútfúrás vállalat.

Számos helyen sikeresen végzett kútfúrások bebizonyították, hogy Debreczen szab. kir. város területén, 40-60 méternyi mélységben

egészséges tiszta ivóviz

bőven található.

Ezen okoknál fogva — miután jó ivóvizet szolgáltató kút még elegendő számban nincsen, de a tiszta viz. ivásra, építkezési és más célokra egyaránt szükséges — kútfúrás vállalat létesítésére határoztuk el magunkat, oly feladattal, hogy jó vizű kútkat, az eddig szokásban volt áraknál jóval olcsóbban létesítsünk úgy, hogy ez által a háztulajdonos urak nagy része kútfúrásra határozván el magát, minden nagyobb ház udvarán ivóvizet szolgáltató kút található legyen.

E veghől megfelelő, egészen új műszerekkel látunk el magunkat és a fúrások teljesítésére oly tapasztalt szakembert szerződtettünk, ki szakképzettségét számos sikeres fúrással Debreczenben és vidékén már bebizonyította.

Kútfúrásokra vonatkozó költség kiszámításokkal és felvilágosításokkal felszólításra a legkészségesebben szolgálunk.

A midőn új vállalatunkat a tekintetes városi tanácsnak, községi előjáróságoknak és a nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk, becses pártfogásukért esedezünk.

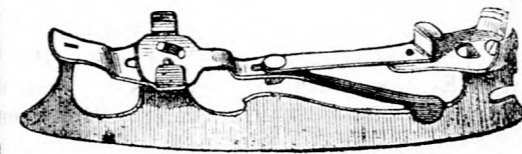
Maradtunk teljes tisztelettel

BAUER és TÁRSA

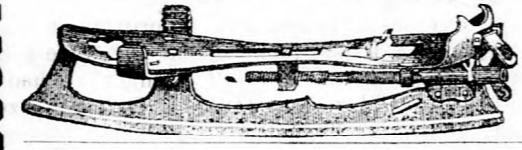
gazdasági gépgyára és gépgyári raktára DEBRECZENBEN.

A korcsolyázás a legegészségesebb

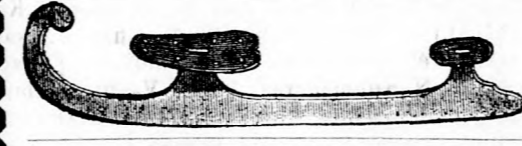
TESTEDZÉS.

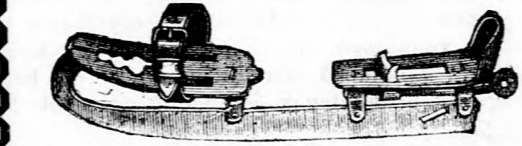
HALIFAX
közönséges 1 pár frt 1.50
niklirozott 1 „ „ 3.50
széles aczéltalppal 1 „ „ 3.50
„ „ niklirozva 1 „ „ 5.—

MERKUR
közönséges 1 pár frt 2.80
niklirozott 1 „ „ 3.50
„ extra finom 1 „ „ 4.50

JAKSON-HEINES gyakorlott korcsolyázóknak, talpra csavaró, műkivitelekre legalkalmasabbak niklirozva 7 frt 50

PATENT talp és sarokcsavarral —.90 kr.

Sikerült karácsonyi ajándék. Legnagyobb választék és raktár

TÓTH GYULA

(6) vasnagykereskedés DEBRECZEN, városház sarkán.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából Deczember hó 1-től kezdve az összes raktárunkon levő

NŐI RUHASZÖVETEKET,

fekete divat-kelméket is,

SZINES MOSÓ VELEZEKET,

Téli gyapjú nagykendőket,

trikot derék és gyermekruhákat,

valamint

szőnyeget,

bútorszöveteket, ágy- és asztal-terítőket, függönyöket,

mélyen leszállított árakon árusítjuk el.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Alapított 1865. Alapított 1865.

DIETRICH és GOTTSCHLIG

cs. és kir. udvari tea- és rum-kereskedés.

A Dreher A.-féle kiviteli palaczkcserek főraktára.

Iroda és megrendelő hely:

DUDAPESTEN, IV., régi posta-utca 10. sz. a.

Kivitteli és átitvelli pincesék Kőbányán.

Küldemények vasutón és postán utánvét mellett. Kizárólagos közvetlen bevitelünk, finom és legfinomabb minőségű teakból. Közvetlen bevitelünk jamaikai rum és első rangú francia cognac-ból, ugy-szintén a francia és hollandi (Ervin Lucas Bols-féle) likörökben. Különösen ajánljuk a már 27 éven át közkeletűségnek örvendő elérhetlen teakeveréseinket, Mandarin-, Császár-, Király-, Moszkvai-, Vik-toria- valamint az udvari tea-melángot 1/2, kilónként 3 frttól 12 frtig

JAMAICA RUMUNK

18, 35 és 70 centiliteres és 1 1/10 literes üvegekben 40 krtól 6 frtig üvegenként.

BRASILIAI RUMUNK

saját védjegyükkel ellátott üvegekben 1 1/10 liter 4 frt. 125 és 70 centiliteres á — 68 krjával. Legkisebb rendelmények leggyorsabban és pontosan eszközöltetnek.

Részletes árjegyzékeinket levelező-lappal együtt, azonnal ingyen és bérmentve küldjük.

Detail tea és rum-raktáraink:

IV., Váci-utca 18., a Korona-kávéház átellenében.

IV., Kigyó-tér, Teleky-féle palota.

VI., Andrassy-ut 23. sz., az operaházzal szemben.

(451.) 7-12.

Ismét eladóknak és kávéosknak nagyban különös kedvezmények mellett.